

цѣтъ не мрѣтъ доста безъ да са усмъртѣватъ насилственно едни други? Животѣтъ е толкози краткъ! За туй ли сж тѣ на земята за да са раскжсватъ едни други и да са правѣтъ взаимно злочесты?

„На кѣсо, тѣзи народы на Бетика не можѣтъ да разумѣѣтъ защо толкось са ный чудимы на завоевателитѣ, които покоряватъ голѣмы държавы. Каква глупость! думатъ тѣ, да счита человекъ за благополучіе да управля другитѣ человекы, на които управяньето представя толкози затрудненія ако иска да ги управля разумно и справедливо! Но и какво удоволствіе осѣща да ги управля противъ тѣхното желаніе? Единчкото дѣло което бы могълъ да стори единъ мждъръ человекъ е да въсприеме управяньето на народъ покоренъ който му сж възложили боговетѣ, или на народъ, който бы го умолилъ да му стане баща и пастыръ. Но да управля народы противу тѣхната воля, то е да стане найзлополученъ за да има лѣжовната честь да ги държи въ робство. Единъ завоеватель не е друго освѣнь человекъ когото боговетѣ въ праведното си прогнѣвяваніе противъ человеческыя родъ, проваждатъ на земята за да съсыпва царства, да прѣска наввредъ ужасъ, бѣдствія и отчаяніе и да прави толкози роботы колкото свободны человекы има. Человекъ който търси слава, да ли не я намѣрва доста ако управля мждро и отеческы онѣзи които боговетѣ сж подложили подъ негова скиптъръ? или той мысли че неможе да заслужи слава инакъ, освѣнь като стане насилникъ, гордъ, грабителъ и тиранъ на своитѣ съсѣды? Никога не трѣба да са помысля за войната освѣнь когато предлежи да са забрани свободата. Блаженъ е този който, като не е робъ другиму, нема безумното честолюбіе да обърне на робъ другиго! Тѣзи великы завоеватели, които ни описватъ съ толкози слава, приличатъ на онѣзи прелѣны рѣкы, които са виждатъ величественны, но които опустошаватъ сичкытѣ плодородны полета, тогасъ когато трѣбаше да ги напоѣтъ само.“

Адоамъ като описа тѣй Бетика, Телѣмахъ очарованъ му предложи други любопытны въпросы. „Тѣзи народы, рече той, пѣѣтъ ли вино?“